

initiativer set i lyset af den energipolitiske redogørelse?»

(Forespørgsel nr. F 53).

Medlemmer af Folketinget Mogens Nørgård Pedersen (KD), Bodil Kornbek (KD), Jann Sjursen (KD) og Tove Videbæk (KD) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Hvad er regeringens planer med hensyn til at tilgodese egne af landet, hvor den økonomiske udvikling er svagest, ved flytning, nyetablering, nedlæggelse eller omstrukturering af statslige arbejdspladser?«

(Forespørgsel nr. F 54).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre.

Spørgetimen

Formanden:

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget økonomi- og erhvervsministeren, udenrigsministeren og forsvarsministeren.

Til økonomi- og erhvervsministeren er anmeldt følgende spørger:

1. Keld Albrechtsen

Til udenrigsministeren er anmeldt følgende spørger:

2. Villy Søvndal

3. Margrete Auken

4. Jesper Langballe

Til forsvarsministeren er anmeldt følgende spørger:

5. Villy Søvndal

Er der flere, der ønsker at tilmelde sig som hovedspørgere? (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, vil de pågældende få ordet i den rækkefølge, der er nævnt.

Spm. nr. US 105

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg stiller spørgsmål i dag til økonomi- og erhvervsministeren, fordi jeg jo har siddet og gransket meget nøje, hvad der blev sagt under debatten forleden her i Folketingssalen om ministerens lovforslag om salg af almene boliger vedrørende spørgsmålet om forholdet til grundloven.

Der sagde ministeren under debatten, »at hr. Keld Albrechtsen ikke er kronjurist, jeg er ikke kronjurist«, og begge dele er jo rigtigt; hverken ministeren eller jeg er kronjurister, men ministeren har ikke desto mindre fremsat et lovforslag, der baserer sig på den antagelse, at alt er i orden i forhold til grundloven, at man godt kan tvinge en boligforening til at sælge ud af sine lejligheder, uden at det kommer i konflikt med grundloven.

Kl. 13.05

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, når nu ministeren og jeg er enige om, at ingen af os er eksperter nok til at kunne afgøre det spørgsmål, om det så faktisk ikke var rimeligt, at vi mødtes omkring at få nedsat en uvildig kommission, som kunne beskrive hele det juridiske problem, som kommer til at opstå, hvis der gennemføres bortsalg af almene boliger.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at regeringen naturligvis ikke vil foreslå en model, en forsøgsordning, hvor vi giver lejerne mulighed for at overtage deres egen bolig, hvis modellen er ekspropriativ, og det gør vi heller ikke.

Det er jo, som hr. Keld Albrechtsen også ved, jævnfør det fremsatte lovforslag, afdelingsmødet, dvs. lejerne i den pågældende afdeling, som bestemmer, om lejerne i afdelingen rent faktisk skal have mulighed for at købe deres bolig.

Jeg tror også, jeg sagde til hr. Keld Albrechtsen under førstebehandlingen af forslaget, at Justitsministeriet og kammeradvokaten har vurderet, at der ikke er tale om ekspropriation. Det må jeg forholde mig til som minister og som ansvarlig for den lovgivning, som fremlægges.

Keld Albrechtsen (EL):

Det, ministeren siger nu, er der jo desværre ikke rigtig noget nyt oplysning i, og det er heller ikke det, jeg egentlig spørger ministeren om, for vi

ved godt, at kammeradvokaten har leveret sådan et stykke bestillingsarbejde til ministeren.

Men problemet opstår jo – og det stillede jeg også spørgsmål om og fik bekræftet – hvis der er en boligforening, som siger: Vi vil ikke være med til det her, vi finder det uforsvarligt at begynde at bortsælge vores boliger, vi har folk på venteliste til vores boliger, det er derfor vi har en boligforening, og så kan vi altså ikke gå ud og sælge disse lejligheder for næsen af dem, der står på ventelisten.

Så bekræftede ministeren jo, at så skal boligforeningen sættes under administration, for at tvangssalget kan gennemføres imod boligforeningens vilje, og så er der vel tale om, at ministeren gennemfører tvangssalget, uden at den pågældende boligforening har mulighed for at gå til domstolene og få indbragt spørgsmålet om ekspropriation, og så har ministeren vel i virkeligheden kørt det her igennem, uden at de nuværende ejere, nemlig boligforeningen, kan få det prøvet ved domstolene.

Jeg synes, ministeren er på vej ud i et juridisk morads, som alene handler om magtbrynde og ikke om respekt for grundloven.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg håber, at hr. Keld Albrechtsen har fortalt sig, når han kommer med et postulat om, at det her er et bestillingsarbejde for ministeren ved kammeradvokaten. Han insinuerer på den ene eller den anden måde, at man prøver på at vride nogle regler.

Det vil jeg gerne tage dyb afstand fra og sige til hr. Keld Albrechtsen, at vi har 470.000 almene boliger i Danmark, og vi taler nu om et meget, meget lille antal boliger. Og det med, at det skulle være magtbrynde, er jeg ganske, ganske uenig i.

Jeg ved, at det her er en sag, som hr. Keld Albrechtsen går meget, meget op i. Jeg er nødt til at sige til hr. Keld Albrechtsen, at vi har fremsat et lovforslag, og efter en konkret vurdering er det efter gældende regler, og jeg står selvfølgelig ved det, jeg har sagt i Folketinget.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu husker ministeren jo godt forløbet: Først bestiller ministeren – ministeren må korrigere mig, hvis jeg husker forkert – hos kammeradvokaten en redegørelse. Den viser så, at det ikke kan lade sig gøre, det er i strid med grundloven. Så opfinder ministeren en ny konstruktion, hvor han på-

står, at nu ligger ejendomsretten hos afdelingen og ikke længere hos boligforeningen; så bestiller ministeren en ny redegørelse, og så får han så kammeradvokatens accept.

Det kender vi jo godt, og det er rigtigt, at ministeren har bestilt det hos kammeradvokaten, det kan han vist ikke komme bort fra, og derfor er det vel heller ikke helt forkert at kalde det et bestillingsarbejde.

Men så vil jeg godt bede ministeren besvare det elementære spørgsmål: Hvis en boligforening ikke vil acceptere salget og ikke vil gennemføre det, så vil ministeren jo gå ind og sætte boligforeningen under administration. Er det så ikke korrekt, at så kan boligforeningen ikke længere gå til domstolene og forelægge spørgsmålet om ekspropriation? Og så har statsmagten tromlet hen over den reelle og juridiske ejer, nemlig boligforeningen, som så ikke engang længere har nogen mulighed for at reagere imod det, fordi den er sat under administration.

Kl. 13.10

Så kan ministeren da ikke fortænke mig i, at jeg bruger udtryk som magtbrynde, for så er det ren anvendelse af statsmagt tværs hen over grundloven. Det bekymrer mig meget, at ministeren ikke er i stand til at imødegå min beskrivelse af, hvad der kommer til at ske.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg ved ikke, om jeg kan bibringe den her sag ret meget mere nyt.

Det gælder jo alene i den situation, at kommunen gerne vil give nogle beboere i et område mulighed for at købe deres egen bolig og boligafdelingen også siger ja til det; så er det korrekt, at hvis boligorganisationen modsætter sig det, så har den ikke afgørende indflydelse på salget.

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen for et sidste spørgsmål.

Keld Albrechtsen (EL):

Det vil altså sige, at så er ministeren derude, hvor han siger, at boligorganisationen/boligforeningen så simpelt hen bare bliver sat ud af spillet.

Jeg vil godt have ministeren til at bekræfte, om jeg har forstået det rigtigt: Hvis de modsætter sig, selv om de reelt jo er ejerne og der står i loven, at de skal foretage salget, hvis det bliver besluttet på et beboermøde, og de så siger, at det

vil de ikke, så bliver de sat under administration. Er der så nogen, der vil kunne indbringe det for en domstol? Nej, hr. minister, det er der ikke.

Dermed har ministeren ved hjælp af sin lov, som efter min påstand strider imod grundloven, ophævet muligheden for at få dette her afprøvet ved domstolene. Og det er da efter min mening den værste form for grundlovskrænkelse, man kan foretage, hvis man foretager en grundlovskrænkelse og så oven i købet bagefter forhindrer, at den kan indbringes for domstolene.

Jeg håber altså ikke, at ministeren i ramme af hvor kan mene, at sådan skal den her sag køres, men det var desværre det, der fremstod som indtrykket efter folketingsdebatten. Jeg havde håbet, at det så havde kunnet blive afklaret positivt her i dag i spørgetimen, at det trods alt ikke var det, ministeren havde haft til hensigt. Men desværre er det jo kun blevet gjort fuldstændig krystalklart her i spørgetimen og besvarelsen i dag, at det var lige præcis det, ministeren havde til hensigt: ...

Formanden:

Ja tak.

Keld Albrechtsen (EL):

... at køre tværs hen over grundloven.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg har svært ved at bidrage med mere, vil jeg gerne sige til hr. Keld Albrechtsen.

Det, der i bund og grund skiller hr. Keld Albrechtsen og ministeren i denne sag, er, at for hr. Keld Albrechtsen er udgangspunktet, at det her er grundlovsstridig lovgivning. Det mener ministeren selvfølgelig ikke. Den lovgivning, der bliver lagt frem, er mit ansvar. Jeg har Justitsministeriets vurdering, og jeg har kammeradvokatens vurdering af, at det er efter gældende regler. Det er så der, vandene deler sig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Vi går videre til spørgsmål til udenrigsministeren, og det er først fra hr. Villy Søvndal.

Spm. nr. US 106

Villy Søvndal (SF):

Det er Irak i første omgang.

Da krigen startede for godt et år siden og sluttede for knap et år siden, var det vurderingen fra de styrker, der angreb Irak, inklusive Danmark, at det ville være overstået i løbet af kort tid, og det var vurderingen, at man ville møde en begejstret irakisk befolkning, der ville sige tak, fordi man kom og befriede dem fra Saddam Hussein. Det tror jeg også at man gjorde fra irakisk side, altså takkede for at blive befriet fra Saddam Hussein.

Men jeg vil spørge udenrigsministeren: Kommer den seneste tids begivenheder i Irak som en overraskelse for regeringen? Er det en overraskelse, at modstanden er så bred, som tilfældet ser ud til at være, både i forhold til antallet af byer og i forhold til forskellige befolkningsgrupper i Irak, der deltager i den opstand, der er i gang i øjeblikket?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg ved ikke, om vurderingen har været, at det skulle tage så kort tid, som hr. Villy Søvndal giver indtryk af, for FN's resolution 1511 taler jo om, at man skal tage sagen op igen et år efter 1511, og 1511, altså FN's sikkerhedsrådsresolution, er fra den 16. oktober, så vidt jeg husker. Det vil sige, at da man vedtager den, siger man: Der går nok et år, før vi får brug for at se på den sag igen. Så så kort tid har verdenssamfundet altså ikke vurderet, at det skulle tage.

Det andet er, at det naturligvis er dybt, dybt deprimerende, hvad der foregår – dybt deprimerende. Jeg tror ikke, man skal regne med, at det er hele den irakiske befolkning, tværtimod; det er nok stadig væk grupper, som ikke ønsker, at det skal lykkes at få skabt et demokratisk Irak.

Kl. 13.15

Derfor måtte man også forvente – det tror jeg også jeg har givet udtryk for her i Folketinget – at når man fastsætter en dato for overdragelse, så kan man godt regne med, at der vil blive meget uro op til den dato fra den side, som *ikke* ønsker overdragelsen, i hvert fald ikke på den måde.

Det, der er tale om, er jo, at det er fundamentalister, som ikke ønsker demokrati, og det er baathister, som ikke ønsker demokrati. Hvis det lykkes at få skabt fremgang, økonomisk fremgang, og få skabt en rolig overgang og irakisering af samfundet, så de selv overtager det, så vil fundamentalisterne og baathisterne jo have meget, meget lille chance for at påvirke befolkningen. Derfor tror jeg, at det, de forsøger, er at

få skabt så meget uro, at der ikke kommer job, og at der ikke kommer fremgang.

Man skal jo også være opmærksom på, at kidnapningerne altså også rammer folk, der ikke er med i koalitionen; det er jo pludselig også kinesere og russere. Man kan sige, at hvis det var koalitionen, man ville angribe, så skulle man jo ikke angribe kinesere og russere.

Jeg udlægger det, at man angriber kinesere og russere – som, så vidt jeg har forstået, var involveret i oliebranchen, om jeg så må sige – som, at det ikke må lykkes at få skabt arbejdspladser og fremgang, men at det præcis er en kaotisk, deprimerende tilstand, man ønsker at skabe, således at der ikke kan komme en fornuftig og rimelig overgang efter den 1. juli.

Derfor må alle gode kræfter stå sammen nu om at sikre, at de, som ikke ønsker, at det skal lykkes for Irak at få en fredelig, demokratisk fremtid, ikke får heldet med sig.

Villy Søvndal (SF):

Det ønske tror jeg jo at alle deler: at det ikke lykkes fundamentalistiske kræfter at overtage Irak; i hvert fald kan vi fra SF's side tilsige fuld støtte til det ønske.

Problemet er, at det ser ud til at gå i stik modsat retning. Problemet er, at der er tale om en stat, hvor den islamiske grobund var meget svag; man kan sige meget slemme ting, der er velbegrundede, om Saddam Hussein, men man kan ikke beskyldte ham for at være i nærheden af en islamisk stat, tværtimod.

Der vil jeg spørge udenrigsministeren: Ser udenrigsministeren en risiko frem mod et begivenhedsforløb, der jo kan blive stadig mere fortættet frem mod magtoverdragelsen den 30. juni, i retning af risikoen for, at et forkert militært indgreb på et forkert tidspunkt for svagt støttet af det internationale samfund risikerer at omdanne Irak til en islamisk fundamentalistisk stat?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er en meget, meget væsentlig debat, hr. Villy Søvndal rejser. Vi gør os jo alle sammen de overvejelser, som hr. Søvndal gør. Vi er inde i en afgørende måneds tid – sikkert.

Hvis det skulle lykkes for disse negative kræfter, som er i gang for øjeblikket, at få udenlandske entreprenører, contractors, som det hedder i sproget dernede, og udenlandske tropper, der er der på FN's opfordring for at stabilisere og genopbygge landet – det er jo opfordringen i

1511, hvor man bruger udtrykket, at man kraftigt opfordrer verdenssamfundet til at gå ind, »urges« er ordet i 1511 – at få de mennesker ud, som skulle skabe arbejdspladser, som skulle skabe fremgang, hvis det lykkes at få de kræfter ud, som skulle stabilisere en fornuftig udvikling i Irak, ja, så er risikoen selvfølgelig meget stor for, at det lykkes at få skabt en islamisk fundamentalistisk stat, og det er der jo ingen af os, der ønsker.

Jeg tror såmænd, at der er endnu større risiko for, at der kommer en borgerkrig ud af det, for jeg er nu ikke sikker på, at baathisterne den dag, det måtte være lykkedes at få smidt omverdenen ud og få skabt det kaos, de vil, vil leve i en fundamentalistisk stat. Det, der ligger i en del af hr. Søvndals bemærkninger, er jo også, at den islamiske grobund holdt Saddam Hussein jo nede, og det gjorde han jo bl.a. ved en meget, meget voldsom og voldelig undertrykkelse af shiitterne, og derfor var de jo meget glade for befrielsen.

Man skal heller ikke regne med, at shiitterne står bag Al-Sadr. Al-Sadr har altså en meget lille gruppe, og han har jo også måttet trække sig tilbage fra nogle områder, så vidt jeg ved, i dag eller i går ...

Formanden:

Ja tak.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

... så det er en meget lille gruppe. Den store, overvældende gruppe af shiitter deler formentlig ikke Al-Sadrs politik.

Tak, hr. formand.

Villy Søvndal (SF):

Jeg takker for svaret. Jeg vil også complimentere udenrigsministeren – jeg håber ikke, at det giver ham problemer – for at vove sig ind i det her, synes jeg, på en helt anderledes måde end den retorik, man nogle gange hører fra dem, der startede det her, nemlig nogle overvejelser om, hvad risici vi spiller om, bl.a. risikoen for at omdanne Irak til en islamisk fundamentalistisk stat.

Kl. 13.20

Det er klart, at så melder det næste spørgsmål sig, nemlig: Var de anvendte midler så kloge – nu set i bagklogskabens meget klare lys? Var det virkelig klogt i det lys at omdanne en stat, der vel var undertrykkende, vel var brutal, med risiko for at få endnu en islamisk fundamentalistisk stat i Mellemøsten, også når man husker Blix'

bemærkninger. Hvis man vejer fordele og ulemper mod hinanden, opvejer efter Hans Blix' vurdering ulemperne i den nuværende situation klart fordelene. Deler udenrigsministeren Blix' vurdering?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg har helt tilfældigt Hans Blix' bog her, og nederst på side 310 skriver han:

»Dengang kunne ingen – og heller ikke FN-inspektørerne og jeg selv – *garantere*, at Irak var uden masseødelæggelsesvåben.

Kunne man have påstået, at denne usikkerhed var utålelig og måtte bringes ud af verden ved væbnet aktion? Det kunne man ...« skriver han – og så siger han: Men det var ikke det argument, der ville have vundet andre steder.

Men det var jo det argument, den danske regering brugte; det var FN's henvisning til usikkerheden i regionen. Nu skal vi ikke tage den op igen, men han siger altså: Kunne man sige, at denne usikkerhed var utålelig? Det er svar på spørgsmålet, ikke? Altså at man skulle have anvendt andre midler. Denne usikkerhed var altså utålelig.

Den *var* utålelig, for for det første undertrykte han jo sit eget folk, shiitterne, som jeg netop har talt om, 61 pct. af befolkningen. For det andet undertrykte han kurderne, og han brugte også giftgas mod dem. For det tredje var han altså en latent risiko for sine omgivelser – det er den usikkerhed, Hans Blix taler om – fordi man jo ikke vidste, hvad han rådede over, og havde man ikke fået afsløret, at han ikke rådede over noget, så ville man jo stadig væk tro eller frygte, at han havde dem.

Jeg tror faktisk, at hvis det hele var løbet ud i sandet i fjor, så var Saddam Hussein blevet en meget, meget stor risiko. For det første ville han vide, at der ikke kunne samles en alliance igen. For det andet ville han dermed have kunnet slå hårdere ned på de oppositionelle kræfter, kurdere og shiitter, som han havde slået ned på før, og de ville være endnu mere håbløst stillet, for de vil vide, at der ikke ville kunne komme nogen hjælp til dem. For det tredje ville nabolandene, ikke mindst Kuwait, jo leve i evig frygt for ham, for han kunne jo bare rømme sig, og så ville man tro, der lå en fare bagved.

Så jeg tror stadig væk, det var rigtigt at få standset Saddam Husseins styre. Jeg tror også stadig væk, at det største flertal af den irakiske befolkning er enig i det og nu ikke har frygt for alle hans terroristiske angreb på civilbefolkning-

gen, som han jo udøvede mod enkeltpersoner og mod grupper hele tiden. Så det tror jeg stadig væk.

Til sidst, hr. formand, mener jeg, jævnfør mit tidligere svar, at den usikkerhed og de ubehagelige begivenheder, vi oplever, ville være kommet, uanset hvordan han var blevet væltet, hvis han var blevet væltet til gavn for et demokratisk styre, for det er det, de vil forhindre.

Formanden:

Det er et stort og vigtigt emne, men derfor skal vi alligevel respektere taletidsreglerne.

Villy Søvndal (SF):

Problemet, som jeg synes udenrigsministeren også meget fair gør rede for, er jo, at situationen ikke er i aftagende; den er i en dramatisk eskalering i de her dage. Det er altså ikke sådan, at situationen bevæger sig mod noget bedre, den bevæger sig dag for dag i øjeblikket mod noget, der er værre.

Jeg synes, udenrigsministeren meget rigtigt gjorde opmærksom på, at op mod dagen for magtudredningen må man forvente, at den her tendens vil stige, det har udenrigsministeren selv forudset. Det vil sige, at de næste knap 3 måneder vil vi se den her situation, som i dag er brutal, blive skærpet yderligere. De fremmede er på vej ud, men selv det danske Udenrigsministerium opfordrede i går aftes i en af nyhedsudsendelserne danskere til at komme ud. Det vil altså sige, at der ikke er nogen udsigt til det, udenrigsministeren sagde kunne være løsningen, nemlig økonomisk fremgang; det går stik modsat.

Så vil jeg stadig væk spørge udenrigsministeren, der dog trods alt tror og ikke ved: Med 700 dræbte irakere på 1 uge, med 17.000 dræbte irakere i alt, med udsigt til – også med Blix' ord – at der kunne findes en anden løsning, var det her så virkelig prisen værd?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg tror nu altså ikke, Hans Blix har godtgjort, at der kunne findes en anden løsning.

Der vil jeg godt lige henvise til, hvad jeg svarede før, at hvis man bare havde ladet to og fem være lige ... Jeg skulle jo svare, ikke? Hvis man vil høre efter, så vil jeg godt svare. Hvis man bare havde ladet to og fem være lige, så var det, som jeg sagde før, at Saddam Hussein havde siddet tilbage og var blevet endnu mere farlig for sine borgere og for sine omgivelser. Jeg men-

ner heller ikke, at Hans Blix har godtgjort, at der kunne findes nogen anden vej.

Hvad var der sket, hvis man havde ladet Blix fortsætte? Så var han kommet tilbage og havde sagt: Der er ikke nogen våben. Frankrig og Rusland ønskede i forvejen, at sanktionerne blev ophevet, det var der også almindelig stemning for i verden. De var så blevet ophevet, han havde fået flere penge i kassen, han havde kunnet aktivere en masse af det, man frygtede han ville lave – der var jo også programmer, som er fundet – og han ville have kunnet gøre det langt mere sikkert.

Kl. 13.25

Så jeg mener altså faktisk ikke, at der er grund til at fortryde det. Det, der er tale om, er, at der er folk, der ikke vil, at Irak skal udvikle sig til et fornuftigt, liberalt økonomisk land, og det er dem, der prøver at ødelægge det. Derfor er det ikke tidspunktet, hvor vi skal løbe væk, så er det tidspunktet, hvor man skal ind og støtte op om den udviklingsproces, som FN også støtter op om.

Det vil sige, at opfordringen må lyde, at alle fornuftige kræfter nu hjælper autoriteten og arbejder alt, hvad man kan, for at få FN så godt med som overhovedet muligt. FN skal langt mere med end hidtil.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 107

Margrete Auken (SF):

Nå, er det er mit spørgsmål, vi tager fat på nu? Jeg var ikke klar over, om det var i den anden ende af det tidligere spørgsmål. Det er altså mit spørgsmål så. Det var, fordi jeg var så optaget af de der mærkværdigheder om grunden til, at vi gik i krig, som skifter hele tiden.

Men nu går vi til noget helt andet, ikke hyggeligere, måske nok så uhyggeligt, men noget af en helt anden slags, og det er spørgsmålet om Tjetjenien.

Her til morgen kom der ind på min mail en oplysning fra Tjetjenienkomiteen, som stammer fra Human Rights Watch, der oplyste, at i fredags lukkede en russisk domstol Dansk Flygtningehjælps kontor i Rusland med umiddelbart krav om, at de skulle stoppe deres aktiviteter.

Jeg er blevet opmærksom på, at det også er en nyhed for udenrigsministeren, men vil godt her som mit første spørgsmål spørge, om udenrigs-

ministeren vil benytte lejligheden til selvfølgelig først og fremmest at få opklaret, om det er sandt, og så også begynde at sige, hvordan der skal tages affære. Og så har jeg et par spørgsmål bagefter.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er korrekt, at det er en nyhed for mig; jeg er ikke orienteret om, at en russisk domstol skulle have truffet den beslutning.

Det er meget vigtigt, at nødhjælpsorganisationer kan fungere i Kaukasus. Det har EU også givet udtryk for over for Rusland ved alle bilaterale møder, og Danmark har også gjort det ved bilaterale møder. Og EU lægger fortsat pres på Rusland, for at få Rusland til at respektere, at disse organisationer skal kunne arbejde. Det er også i Ruslands egen interesse, at de er der. Hvis der er fremgang, som Rusland hævder der er, så er det jo bedre, at verden ser fremgangen, end at den ikke kan se den. Så i deres egen interesse burde de også være der.

Vi vil selvfølgelig gøre, hvad vi kan for at få opklaret sagen, som fru Margrete Auken beder om; det skal der ikke være nogen tvivl om. Vi støtter jo også økonomisk nødhjælpsorganisationernes arbejde i Kaukasus, og det vil vi blive ved med.

Margrete Auken (SF):

Det havde jeg sådan set heller ikke tvivlet om at ministeren ville sige nu. Men nu vil jeg gå videre ud fra den hypotetiske antagelse, at det her er rigtigt – normalt plejer Human Rights Watch at være en pålidelig kilde i sagen – og så spørge udenrigsministeren om den her sag. Det vil jo blive opklaret i løbet af i dag, om det er rigtigt. Så vidt jeg er orienteret, er der et EU-Ruslandsmøde i morgen, hvor det ville være gavnligt, om sagen kunne blive bragt op. Det er jo ikke tilfældigt – hvis det er rigtigt – at det var i fredags. Det var dagen efter, at EU havde forelagt sin tjetjenerrresolution i Genève, og det kan meget vel være, at Rusland siger: Jamen det der lille Danmark, som i øvrigt har en statsminister, der har kaldt dem i Tjetjenien en samling forbrydere, dem kan vi godt lige give en ordentlig skrue til. Samtidig har vi jo hørt nu, at de danske udlændingemyndigheder er begyndt at sende flygtninge tilbage.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren vil være så venlig nu at sige, at nu er situationen så alarmerende, at både den danske praksis og det, der

i givet fald skal siges ved mødet i morgen, altså må få en anderledes skarp tone.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

EU's tekst til Menneskerettighedskommissionen, som fru Margrete Auken nævnte, er jo en meget kraftig og stærk tekst, og den er jo så også grundlag for de drøftelser, der er mellem EU og Rusland, for det er jo den opfattelse, EU har af Tjetjenienkonflikten. Det er en meget stærk tekst omkring menneskerettighedssituationen i Tjetjenien.

Nu skal vi jo drøfte det senere i dag. Men vi har hele tiden holdt det på dagsordenen. Denne her oplysning skal jeg, hvis jeg kan få den verificeret i dagens løb, også sørge for, at det irske formandskab har inden mødet i morgen. Men vi har hele tiden holdt det på dagsordenen. Da Tjetjenienkonflikten var gledet ud af dagsordenen i EU, fik vi under vores formandsperiode sat den på dagsordenen igen. Så vi holder fast i det.

Margrete Auken (SF):

Vi har jo lidt fortvivlende erfaringer med den strategi, der hedder, at man udtaler sig skarpt imod Rusland, og så ser vi sådan set ikke ret mange andre resultater, end at det bliver værre og værre, fordi russerne åbenbart ikke tager det synderlig alvorligt med skarpe udtalelser.

Resten må vi tage i eftermiddag, når vi har debatten om Tjetjenien, men det, jeg godt vil benytte lejligheden til at spørge om nu, er, om ministeren også, eventuelt inden vi skal have vores debat, kan nå at få bekræftet, at Danmark er begyndt at sende tjetjenske flygtninge tilbage, for nu begynder det at blive fuldstændig fortvivlet. Man lukker kontoret i Rusland for Dansk Flygtningehjælp, der er ikke adgang for humanitære organisationer og journalister til Tjetjenien, og hvis Danmark så ligefrem lægger sig fladt ned over for de russiske myndigheders påstand om, at alt går godt, samtidig med at man har lukket for informationskilderne, så er vi i en elendig situation.

Kl. 13.30

Jeg ved godt, at ministeren ser ud, som om han også først nu har hørt det om flygtningene, men det står i hvert fald i Politiken i dag. Men vil ministeren love, at vi kan få lidt klar besked om det også i løbet af i dag?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal få undersøgt den domstolskendelse. Det er, hvad jeg kan håbe på at få noget ud af, inden vi skal starte igen om et par timer.

Det andet spørgsmål skal jo rettes til integrationsministeren. Ifølge de oplysninger, jeg har, er der ikke nogen væsensforskel i behandlingen fra i år i forhold til tidligere. Men det er jo altså et spørgsmål, man skal drøfte med integrationsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 108

Jesper Langballe (DF):

Det er tidligere blevet slået fast, hvad der formentlig ikke kan være mere end én mening om her i Tinget, nemlig at det for tiden ser meget, meget slemt ud i Irak. Hvorvidt det var til at forudse, ved jeg ikke. Der kan jo være mere end én mening om, hvor enkelt det er at demokratisere et muslimsk land. Det er egentlig ikke det, jeg vil spørge udenrigsministeren om.

Jeg vil spørge: Er udenrigsministeren enig med mig i, at den beslutning, som den nye spanske regering traf, var en katastrofal beslutning? Den nye regering har hele tiden været imod krigen, og det er fair nok, men man kunne have sagt: Jamen altså det har vi været, og det er vi, men nu laver vi et beslutningsmoratorium, for det må ikke kunne siges, at terroristerne, Al-Qaeda, har vundet det spanske valg.

Er det ikke noget af det samme, man kan sige til den danske venstrefløj? Når hr. Villy Søvndal spørger: Var det prisen værd, så ligger der jo også i det: Skulle vi ikke tænke på at trække tropperne tilbage? Er udenrigsministeren enig med mig i, at det lige nu ville være den mest katastrofale beslutning overhovedet? Det ville være fejhedens triumf, det ville være en ren sejr til Al-Qaeda.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jeg ganske enig med spørgeren i. Regeringen har jo udtrykt, og jeg har udtrykt det meget klart før påske, at man præcis ikke kunne trække sig tilbage, for FN har bedt om verdenen om at gå ind; og det vil sige, at hvis man trækker sig tilbage, så blæser man for det første på FN, og for det andet blæser man også på irakernes mulighed for at få den tilværelse, som de fleste af dem gerne vil have. Det fremgår også af me-

ningsmålingerne i Irak, at de jo helst vil have et frit demokratisk land, hvor de kan leve uden frygt. Og derfor ville det være at bøje sig for Al-Qaeda og give Al-Qaeda opskriften på, hvordan man skal tyrannisere og kujonere Vesten.

Afghanistan må heller ikke mislykkes. Derfor har regeringen jo også hele tiden stået fast i Afghanistanpolitikken.

Al-Qaeda har jo brugt udtrykket – det var ikke Al-Qaeda, der brugte det, jeg tror, det var bin Laden – at vi vesterlændinge elsker livet og de elsker døden. Det er jo det samme, som falangisterne sagde i 1930'erne: Længe leve døden, viva la muerte.

Det må ikke lykkes den slags kræfter at forhindre dem, som arbejder for et fredeligt og frit liv, i at nå resultatet, for så har man faktisk givet dem opskriften. Så skal man bare skræmme os og skræmme os og skræmme os, og så kan man rykke længere og længere frem på banen, og jo værre bliver det, for jo mere undertrykkelse kan de skabe.

Læren af det tyvende århundrede, vil jeg godt sige her, med deres to totalitarismer – og her taler jeg om islamismen, ikke islam, men islam som et totalitarisme – med nazismen og kommunismen, var jo, at giver man dem plads til at løbe, fordi man siger, at det ikke er så alvorligt og de ikke er så mange, så løber de meget langt, og de bliver mange undervejs, fordi de skræmmer og tyranniserer og kujonerer folk til at følge dem. Og så bliver regningen, når man endelig skal stoppe dem længere henne ad vejen, meget større.

Det er derfor, man ikke skal løbe derfra. Man skal fuldføre opgaven, ellers bliver regningen meget større senere.

Jesper Langballe (DF):

Jeg takker udenrigsministeren for det klare svar med yderst relevante historiske analogier. Jeg kunne godt tænke mig at føre det spørgsmål over på den politiske debat her i Danmark i al almindelighed.

Kl. 13.35

Hvis vi fastslår, at tilbagetrækning er det samme som at sige, uanset hvad man i øvrigt mener om krigen, at Al-Qaeda har vundet, at det betaler sig at øve terror, sådan som det sandelig betalte sig i Madrid, så giver det én anledning til nogle overvejelser, som jeg synes er vanskelige, for på den ene side skal man jo i den politiske debat sige sin mening efter sin bedste samvittighed, og på den anden side kunne man

måske godt ønske sig en vis selvdisciplin af venstrefløjen, for det er klart, at hvis man hele tiden maler tingene sort i sort og siger, at det her er fuldkommen håbløst, så er der jo tale om, at man alene ved ordet har bevirket, at terroristerne kan gnide sig i hænderne.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge udenrigsministeren om hans nuancerede vurdering af det spørgsmål.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes, at hr. Jesper Langballe selv skal tage debatten med venstrefløjen. Den sidder lige dér til venstre for mig.

Jeg vil godt sige noget om det andet med at trække sig, og jeg vil godt udvikle den tankegang: Den nye spanske regering besluttede at trække sig. Det havde den nu sagt et helt år at den ville, hvis den vandt valget, så det var ikke en følge af bomberne. Det skal lige slås fast for den spanske regerings skyld.

Men så synes jeg, at det, efter at de traf den beslutning og offentliggjorde den, er tankevækkende, at der i sidste uge blev fundet en bombe på banelegemet i Madrid. Der skulle den jo ikke have ligget, hvis man skulle have givet dem en gevinst for at trække sig, hvilket understreger, at man får intet ud af blødhed mod totalitære bevægelser. Man får bare mere, fordi man er blevet blød.

Jesper Langballe (DF):

Jeg vil slutte denne runde med den konklusion, som helt er min egen, og som jeg ikke vil prøve at forpligte udenrigsministeren på, at hvad enten det nu er bevidst eller, hvad jeg sådan set tror, ren udenrigspolitisk naivitet, så er det sådan, at den danske venstrefløj, ligesom så mange andre vestlige venstrefløje, i virkeligheden har gået og går terroristernes ærinde ved den stadige hetz mod den amerikanske præsident, mod hele krigsbeslutningen og ønsket om at trække tropperne hjem, og jo mere de gør det, jo værre ser det ud i Irak. Man kan i og for sig godt sige, at jo mere udsigtsløst det ser ud, jo mere går man jo terroristernes ærinde ved den argumentation.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, igen vil jeg ikke gå i diskussion med hr. Jesper Langballe om venstrefløjen. Den diskussion må hr. Jesper Langballe selv tage med venstrefløjen.

Jeg har også tidligere sagt her fra Folketingets talerstol, at de, der demonstrerede imod krigen, var med til at fremkalde den, fordi de gav Saddam Hussein den fornemmelse, at demonstrationerne ville få det resultat med sig, at han ikke fik den krig, og derfor afleverede han ikke beviserne på, at han ikke havde noget, eller at han havde noget. Og det er jo faktisk også et argument, som Hans Blix – jeg har læst den i påsken, og det er derfor, jeg har taget den med – er inde på. Måske orienterede hans løjtnanter ham kun om, hvad de troede han ville høre om den voksende krigsmodstand rundt om i verden. Måske troede han, at hvis han gav sit samarbejde med inspektørerne endnu et lille nøk, ville verdensopinionen forhindre væbnet aktion imod ham.

Han har jo tidligere læst forkert. Det gjorde han også omkring Kuwait i 1990. Og jeg tror, at en af grundene til, at han ikke kom frem for at beskytte sig mod krigen, da man fik den, ved at sige, at han ikke har noget, og bevise, at han ikke havde noget, bevise, at det var ødelagt – de beviser kom jo ikke – bl.a. var, at han troede, at det nok ikke blev til noget. Og hvad der så ville være sket, har jeg svaret på ved tidligere spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Så er der stillet spørgsmål til forsvarsministeren. Den første og også den eneste er hr. Villy Søvnald.

Spm. nr. US 109

Villy Søvnald (SF):

Ja, jeg vil jo ikke bruge ministrenes tid som boksebold imod et andet politisk parti. Det synes jeg man har andre rige lejligheder til, så jeg vil gå direkte til forsvarsministeren.

Jeg fik en overraskelse, da jeg hørte middagsradioavisen. Da hørte jeg, at der var forsvarsforhandlinger i gang i dag, og det, jeg tænkte på, var, at det var da underligt, at vi så ikke var inviteret, for vi har været ovre til forhandlinger fra SF's side. Det, der slog mig først, var, at det givetvis var en forglemmelse, og det synes jeg man skal udvise forståelse for. Det er jo en travl hverdag, og der er mange ting med fly og sådan noget.

Så min første tanke var, at det har forsvarsministeren formentlig glemmt. Derfor vil jeg bare

spørge forsvarsministeren, hvornår han vil råde bod på, at han glemte at invitere SF.

Kl. 13.40

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Det er ingen forglemmelse. Det er helt bevidst. Jeg har haft den fornøjelse at møde hr. Søvnald ved flere forhandlinger og herunder fået klare tilkendegivelser om, at man for det første ønsker at afskaffe værnepligten, at man stort set også ønsker at nedlægge hjemmeværnet, at man ønsker en reduktion af budgettet svarende til det beløb, som ubådene er sat til.

På det grundlag mener jeg ikke, der p.t. er anledning til at føre forhandlinger. Skulle situationen ændre sig, så skal hr. Villy Søvnald selvfølgelig nok få en indbydelse.

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes næsten, det er et forstærkende element, at det ikke engang er en forglemmelse, det kunne man trods alt have tilgivet, kan man sige, men at det åbenbart er en bevidst handling, der sker.

Og så synes jeg, forsvarsministerens argumentation er besynderlig. Han nævner, at SF jo ikke er tilhænger af værnepligten og hjemmeværnet, og det er rigtigt. Det vil jeg godt sige, at det har vi givet udtryk for. Men så undrer det mig, at andre partier, der har givet udtryk for det samme, var inviteret.

Jeg vil bare bede forsvarsministeren bekræfte, at Socialdemokraterne og De Radikale som udgangspunkt heller ikke ønsker værnepligten fortsat, at de også ønsker at reducere hjemmeværnet langt, langt mere dramatisk end det, der foreligger. Og så igen mit spørgsmål: Hvordan kan det være, at forsvarsministeren sådan diskriminerer mellem partierne? Det er ikke, fordi vi ikke får kaffe et andet sted i SF i eftermiddag. Det skal vi nok leve med. Men hvordan kan det være, at nogle partier bliver udsat for en diskrimination, som andre partier ikke bliver udsat for? Det vil jeg godt vide sådan til en anden gang.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Ja, det kan muligvis være, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har tilkendegivet nogle holdninger om værnepligten. Men jeg er fortsat optimist på det område med henblik på at opnå enighed med regeringen.

Og lad mig så føje yderligere en ting til, som er ret væsentlig for mig. Under den debat, vi

havde, jeg tror, det var i april måned sidste år og senere på året sidste år, tilkendegav hr. Søvnald som sin opfattelse, at man egentlig helst så NATO afviklet. Det er et andet eksemplet på så dybe forskelle, der er i vores holdninger, at det må indgå i mine overvejelser.

Endelig synes jeg også, det må indgå i overvejelserne, at på trods af at FN nu står bag vores tilstedeværelse i Irak, så ønsker SF heller ikke det.

Så ikke alene på nogle konkrete områder, men helt generelt udenrigspolitisk tror jeg, der er for meget, der skiller os ad.

Villy Søvnald (SF):

Ja, det kan jo godt være, at vi ender der. Men det er jo klart, at når der er stor afstand mellem partier, så er kravene til, at man bøjer sig mod hinanden, større.

Jeg forstår stadig væk ikke forsvarsministerens måde at udvælge på. Han siger, at S og R muligvis har givet udtryk for ... Nej, de har ikke muligvis givet udtryk for, at de var imod hjemmeværnet og værnepligten. De har sagt, de gerne ville have begge ting afskaffet.

Og så synes jeg, at forsvarsministeren, hver gang han kommer med nogle eksempler, der så ikke rigtig holder, når vi kommer ind i argumentationen, så finder et nyt argument. Jeg må sige, at det der med tilstedeværelsen i Irak er nyt. Det har jeg ikke hørt før.

Er det ikke sådan, at når man forhandler, så undersøger man, i hvor høj grad man kan nå hinanden? Men det konkluderer man til slut. Det, jeg synes er underligt i ministerens forhandlingsfacon, er, at han starter med konklusionen, så vi aldrig når at få afprøvet, hvor langt vi kunne nå hinanden i en forhandling.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg har tilkendegivet de væsentlige punkter, der for mig har været afgørende for ikke p.t. at føre forhandlinger videre med SF.

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal så bare have det på det helt rene for ikke at gå rundt og blive skuffet i fremtiden: Betyder det, at forsvarsministeren hermed siger, at SF ikke fremover eller en anden gang behøver at møde op til forsvarsforhandlinger, fordi forsvarsministeren er leveringsdygtig i begrundelser, og holder dem, der kom først, ikke, så finder han nogle nye, der gør, at SF ikke deltager?

Det er fint. Vi kan sagtens få tiden til at gå i Folketinget. Jeg synes bare, det ville være rart at få en klar melding. Er det meldingen, at forsvarsministeren ikke engang ønsker at afprøve, om der kan laves enighed med SF?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Ja, efter de konklusioner, der blev draget på det sidste møde, herunder var altså Venstres og Konservatives forsvarspolitiske ordførere til stede, så er svaret ja.

Kl. 13.45

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Vi venter lige et par minutter, inden vi går videre i dagsordenen, hvor der er en afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for folketingsmedlem Sophie Hæstorp Andersen (S).

Formanden:

Medlem af Folketinget Sophie Hæstorp Andersen har søgt om orlov fra den 13. april 2004 på grund af graviditet og fødsel.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Vestre Storkreds, direktør Ejner Jensen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 13. april 2004 i anledning af Sophie Hæstorp Andersens orlov.

Indstillingen sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 108 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 47 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren [om Kina].

Af Holger K. Nielsen (SF) og Søren Søndergaard (EL).

(Forespørgslen anmeldt 9/3 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/3 2004. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 31/3 2004. Forslag til vedtagelse nr. V 81 af Holger K. Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Peter Skaarup (DF) og Jann Sjursen (KD). Forslag til vedtagelse nr. V 82 af Troels Lund Poulsen (V), Jeppe Kofod (S), Gitte Seeberg (KF) og Niels Helveg Petersen (RV)).

Formanden:

Forhandlingen er sluttet, og vi går straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 82 af Troels Lund Poulsen (V), Jeppe Kofod (S), Gitte Seeberg (KF) og Niels Helveg Petersen (RV) (*se side 8009*) vedtoges med 84 stemmer (V, S, KF og RV) mod 25 (DF, SF, EL og KD).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 81 af Holger K. Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Peter Skaarup (DF) og Jann Sjursen (KD) (*se side 8008*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 140: Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2003.

Af finansministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 28/1 2004. Første behandling 20/2 2004. Betænkning 31/3 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 13.50

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 98: Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).

(Fremsat 26/11 2003. Første behandling 10/12 2003. Betænkning 25/3 2004).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Forhandling

Margrete Auken (SF):

Der er to af ændringsforslagene, og heraf især et, som jeg godt lige vil gøre opmærksom på, og